

Lesson 80

Me' bissā hunit duk bennal

Mateo 22-25

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lān bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin manjari bentel si matahan Tuhan*”.

Si lesson dehelluhin takaleta bi we' AlMasihin, **si Isa, pa'asek si Awrusalam, bu kata'uhanne** du we' Awrusalam inin puweblo me' imamin duk guru si sara' āgamahin – bu siye du magisun sōng mamapatey iyehin! Kata'uhan si Isa kēmon me' sōng ma'umantag si iyehin, saguwa' masi pe iye pī hap Awrusalam. Kata'uhanne we' inanakan iye supaya iye matey manjari kurban pamuwas duse kēmon a'a dem dunyahin. Inday bang piye ellew sa' paniggew iyehin we' me' imamin duk da'akde iye ilansang diyata' olom.

Hangkan ka'am, me' mapakalehin, bisan ka'am intag-intag, pakale ko' ka'am pahāp-hāp si me' bissā si Isa Panuhutanin iye bakas pama'inanne me' nakura' āgama me' Yahudihin, pegge' magmā-mā siye duk la'at siye. **Me' bissā** takaleta ellew inin **bissā hunit** – duk **bennal**. Bang patekka peddi' si kite bang takaleta mabennalin. Lesson ellew inin ekka bissā peddi' sa miya'an. Niya' eli'an bu to'o du iyan, pa'inne: “Mabennalin kuwe' sili lala!”

Bakas takaleta si lesson dehelluhin we' pag ubus si Isa pa'asek si Awrusalam, kahaba' ellew pī iye hap langgal mahadjehin nolo'an me' a'ahin. Kahaba' ellew miha labeyan me' nakura' āgamahin duk me' guru si sara' āgamahin supaya niya' panguhihande me' bissānen, duk niya' da'awade mapatey iye. Saguwa' tinalew siye si me' a'a mapakale pu si Isa pahāp-hāpin.

Dem Kitab Injil sinulat we' si Lukas, kapitulu duwempū, pina'in:

(Lukas 20) ²⁰ *Hangkan miha-miha siye [me' nakura' imamin] lān supaya iye tasōngande pī si antanan gubnulin. Nangdan siye me' a'a dina'ak pī pakale pu si Isa, magmā-mā we' siye me' a'a asal nuhut*

sara', supaya iye takuhide si me' bissānen. ²¹ Manjari pa'in me' a'a tinangdanan miya'an pu si Isa, "Tuwan, kata'uhan kami we' patut me' binissānun duk pamanolo'nun. Ga'i pagbidda'nu a'ahin duk bennal me' panolo'nu sabab kahandak Tuhanin. ²² Ine pa'innu. Patuhut ke si sara'te bi bang kite bi magbayed sukey si Sultan Nakura' bangsa Romahin atawa ga'i." ²³ Saguwa' kata'uhan si Isa pangakkalden. Pa'inne si siye, ²⁴ "Pakitehanun bi ku sīn tuwas." Pag la'i ne sinin, pa'inne, "Patta' sine te' duk sulat sine si sīn inin?" Pa'inde, "Patta' Sultan Nakura'in duk sulatnen." ²⁵ "Na," pa'in si Isa, "**pangurungun bi si Sultan Nakura'in suku' si iyeihin, duk pangurungun bi si Tuhan suku' si Tuhanin.** (Hātinen, magbayed ka'am sukey duk pangurungun bi dibin dambūs-būs si Tuhan.)" ²⁶ Ga' iye takuhide si me' binissāne si harapan me' a'ahin. Saguwa' ulali' te'ed siye si sambungnen, hangkan ga' ne niya' bissāde.

(Mateo 22) ²³ Ellew miya'an niya' pī pu si Isa me' **Sadduseo**, me' Yahudi ga'i kahagad we' ellum balik me' pateyin si ellew dambuli. ²⁴ Tilewde iye, pa'inde, "Tuwan, bakas sinulat we' si Musa, pa'inne, 'Bang niya' lella, bu matey iye ga' niya' anakne, subey ne maganda salinen si balu miya'an duk niya' tubu' sakanen.'" ²⁵ Manjari niya' miya'an pitu' lella magpungtina'i bakas patenna' tu'u si kami. Maganda sakahin saguwa' matey iye ga' niya' anakde. Ubus salinen maganda si baluhin. ²⁶ Matey iye ga' du isab niya' anakde. Damikkiyan du isab mapasunu' si iyeihin. Kapitu' magpungtina'ihin magganti' nganda baluhin duk matey siye ga' niya' anakde. ²⁷ Ujudnen matey isab dendehin. ²⁸ Na, Tuwan," pa'inde, "si ellew pag ellum balik me' pateyin, anda sine iye, bu pitu' magpungtina'ihin maka'anda iye?"

²⁹ Nambung si Isa, pa'inne, "**Sala' ka'am. Hangkan ka'am sala' pegge' ga'i tasabutbi tasulat dem kitabin duk ga'i isab kata'uhanbi balakat Tuhanin.**

(Lukas 20) ³⁴ "Me' a'a si dunya inin maganda duk magella. ³⁵ Saguwa' me' a'a kinimmatan we' Tuhan mapata' pinakellum balik amban me' pateyin duk maglahat la'i si surga'in, ga'i ne siye maganda atawa magella. ³⁶ Pegge' ga'i ne siye matey saguwa' kuwe' ne siye me' mala'ikatin. Me' anak Tuhanin ne siye pegge' bakas pinakellum ne siye balik amban kamateyden. ³⁷ Na, pasal me' a'a mamateyin we' pinakellum balik, pinapasti' inin we' si Musa dem kitab. Sinulat hep we' ne la'i sabab po'on puhung makayatin. Pangēne Tuhanin la'i, 'Tuhan pagtuhanan disi Ibrahim duk si Ishak duk si Yakubin.'" ³⁸ Tuhanin Tuhan me' ma'ellumin duma'in Tuhan me' mamateyin. (Hātinen bisan disi Ibrahim duk si Ishak duk si Yakub tiggel ne matey, ellum siye la'i si surga' pegge' inisbat pe we' de Tuhanin.) Bang si bistahan Tuhan, ellum kēmon a'ahin."

(Mateo 22) ³³ Pag kale inin we' me' a'a mabanesin, ulali' te'ed siye sabab panolo'nen. ³⁴ Pag kale me' **Pariseohin** we' ga' ta'u me' Sadduseohin nambungan si Isa, magtipun siye duk pī siye pu si Isa. ³⁵ Dangan siye guru pandey si sara' āgama. Niya' tilewne panuleyanne si Isa. ³⁶ “Tuwan,” pa'inne, “dem sara', inggehin da'akan malangkew amban kēmonin?” ³⁷ Nambung si Isa, pa'inne, “Inin, **'Subey kalasahannu Tuhanin, Panuhutannun dambūs-būs ateynun duk pikilannun duk basagnun.**’ ³⁸ Iye inin,” pa'in si Isa, “da'akan malangkew amban kēmonin. ³⁹ Duk panganda'akan mapasunu'in sali' du isab langkewnen, **'Subey kalasahannu sawe'nun kuwe' pangalasanu dinun.**’ ⁴⁰ Kēmon me' da'akan dem sara' pangurung Tuhan si Musahin duk kēmon panolo' kanabihanin sakup dem duwe da'akan inin.”

⁴¹ Manjari pa'in si Isa si me' Pariseo bakas magtipunin, ⁴² **“Ine pa'inbi sabab Almasihin, tubu' sine iye?”** Pa'inde, “Tubu' Sultan Da'ud.” ⁴³ “Bang bennal iyan,” pa'inne, “we'ey pa'in si Da'ud sābu pagbaya'an iye we' Niyawa Sutsihin we' Almasihin Panuhutannen?” ⁴⁴ Pa'inne dem kitab, ‘Missā Tuhanin si Panuhutankun. Pa'in Tuhanin, dayi' kew, ningkolo' kew tu'u si kanawananku, tu'u si paningkolo'an mabangsahanin. Bettadku du me' bantanun diyawa' pat bettisnu.’” ⁴⁵ Pa'in si Isa, “Bang Almasihin inēnan Panuhutan we' si Da'ud, sa'ingge kajارين we' tubu' Sultan Da'ud iye?” ⁴⁶ Ubus ga'i ne siye ta'u nambungan iye duk **kemuwe ellew miya'an ga' ne niya' a'a makatawakkal nilew iye ine-ine.**

(Mateo 23) ¹ Manjari missā si Isa si me' a'a mabanesin duk si me' tindegnen, pa'inne, ² “Me' guru si sara' āgamahin duk me' Pariseohin taga kapatut magtolo' me' sara' si Musahin. ³Saguwa' da'a ka'am nuhut hinanganden, pegge' **ga'i du tuhutde me' panolo'den.** ⁴ Pinabohatan we' de me' a'ahin duk me' sara' ga'i takole'de, bu ga'i siye nabang mo'one bisan kuwe'ahat. ⁵ Kēmon hininangden hinangde duk siye takite we' a'a. Payamanun bi be me' pangisihande sulat ilekkat amban dem kitabin pinekkes si lendo'de duk lengngende, hadje amban si me' sinduwehin duk taha' isab me' jambu semmekden. ⁶ Bang siye si me' pagjamu-jamuhan, kabaya'anden ningkolo' si me' paningkolo'an mabangsahanin. Bang dem langgal, mabaya' siye ningkolo' si me' paningkolo'an para si me' a'a pinagaddatanin. ⁷ Sinna siye sinalam si me' tabu'an duk bang siye inēnan ‘Guru.’ ⁸ Bang ka'am, da'a ka'am mabaya' inēnan ‘Guru,’ pegge' kuwe' du ka'am kēmon magpungtina'i duk dambuwa' du hadja gurubin, aku. ⁹ Da'a ēnanun bi ‘Amma” sine-sine tu'u si dunya, pegge' dambuwa' du samabin, iye Tuhan si surga'in. ¹⁰ Duk ga'i ka'am makajari inēnan ‘Nakura’ pegge' dambuwa' hadja

nakura'bin, Almasihin. ¹¹ Sine-sine ka'am mabaya' pinalangkew te'edin subey iye dara'akanbi. ¹² Sine-sine mahadje dine pinadiyawa' du, duk sine-sine madiyawa' dine pinahadje du.”

¹³ “**Ka'ase'-ase' ka'am**, me' guru si sara' āgamahin duk me' Pariseohin pegge' asal legga Tuhanin du ka'am. Magmā-mā hadja ka'am nuhut Tuhanin. Binembelan we' bi me' a'ahin supaya siye ga'i tumuhut pī si pagbaya'an Tuhanin. Ga'i du tuhutbi lān miya'an duk pagesbi pe sasuku mabaya' nuhut lān miya'an.

¹⁵ “**Ka'ase'-ase' ka'am** me' guru si sara' āgamahin duk me' Pariseohin pegge' asal legga Tuhanin ka'am. Magmā-mā hadja ka'am nuhut Tuhanin. Butasanbi tahikin pī si kalahatan seddili duk lumengngan ka'am tala magtolo' supaya niya' bisan dambuwa' a'a nuhut panolo'bin. Saguwa' bang nuhut ne iye, pasōng pe iye pata' pinadem narka' amban ka'am sabab me' panolo'bi si iyehin.

²³ “**Ka'ase'-ase' ka'am** me' guru si sara' āgamahin duk me' Pariseohin pegge' asal legga Tuhanin du ka'am. Magmā-mā hadja ka'am nuhut Tuhanin. Magjakat ka'am bisan sampay jambanganbi pagpā-pā kinakanin. Saguwa' ga'i ka'am nuhut me' da'akan malangkewin. Ga'i ka'am bentel, ga'i ka'am ma'ase' si sawe'bi, duk ga'i ka'am tapangandelan. Hāp bang ka'am magjakat, saguwa' subey ga'i tayikutanbi me' hinangan pina'inku miya'an. ²⁴ Pagtuyu'anbi nuhut da'akan mangga'i malangkewin saguwa' bang da'akan malangkewin ga'i hinangbi. Kuwe' ka'am a'a pessek mandu'an sawe'bin. Kuwe' ka'am a'a magsā' bohe' duk ga'i ta'inumne sanamin saguwa' taloroyne unta'in.

²⁵ “**Ka'ase'-ase' ka'am** me' guru si sara' āgamahin duk me' Pariseohin pegge' legga Tuhanin du ka'am. Magmā-mā hadja ka'am nuhut Tuhanin. Kinoso'an we' bi tikungin duk laleyin saguwa' diyalemnen haram, pegge' ta'eddo'bi me' kinakan iyan sabab pangakkalbin duk pagnapsubin. ²⁶ Pessek ka'am, me' Pariseohin. Limpiyuhanun bi dahu' me' inisibin ubus limpiyu du isab laleybin duk tikungbin.

²⁷ “**Ka'ase'-ase' ka'am** me' guru si sara' āgamahin duk me' Pariseohin pegge' legga Tuhanin du ka'am. Magmā-mā hadja ka'am nuhut Tuhanin. Kuwe' kubul pininta ka'am. Hāp-hāp bantuknen amban luwasan saguwa' diyalemnen penno' we' tolang duk isi buhuk. ²⁸ Damikkiyan du isab ka'am, si me' a'a kuwe' bantuk bentel ka'am, saguwa' dem ateybin magdusta' hadja ka'am duk ngalanggalan sara'.

²⁹ “**Ka'ase'-ase' ka'am** me' guru si sara' āgamahin duk me' Pariseohin. Magmā-mā hadja ka'am nuhut Tuhanin. Mahāpan ka'am me' kubul

me' nabihin duk me' a'a mabentelin pangaddatbi siye. ³⁰ Duk pa'inbi, 'Bang ellum ne kami masa kapapu'an kamiley ga'i te'ed kami matuk si hinanganden mapatey me' nabihin.' ³¹ We' bissābi iyan magbennal ne ka'am we' tubu' me' mamapatey nabihin ka'am. ³² Pihun bi, ubusanun bi hininang me' kapapu'anbi ley. ³³ La'at te'ed ka'am. Ga'i ka'am makajari patapuk amban hukuman pinadem narka'.... ³⁷ "O, me' a'a Awrusalam, suse ku sabab ka'am. Luwal papateybi me' nabihin duk pagtibaganbi me' dina'ak Tuhan mapiyu si ka'amin. Mimpiye ne ka'am batang pagtipunku duk ipatku kuwe' dalil bukaran magtipun me' usuynen diyawa' peppikne, **saguwa' ga'i ka'am mabaya'.**"

(Mateo 24) ¹ Pag luwas si Isa amban dem langgal hadjehin, hap pī si iye me' tindeggen duk pinakitehan we' de si iye langgalin. ² Pa'in si Isa si siye, "Awe', payamanun bi ne iyan, pegge' sabennal akahante ka'am, **niya' ellew si pasōngan ga' du iyan niya' talebbi tu'u me' batu magbangkat-bangkit iyan, saguwa' kēmon kinanat-kanat du.**" ³ Manjari sasang si Isa ningkolo' si kūd Jaitun, hap pī si iye me' tindeggen, siye-siye hadja duk pa'inde, "Akahanun kami, sumiyan umantag me' pina'innu iyan, duk me tanda' mapaguwa'in bang sōng pitu ne kew balik duk bang sōng kiyamat ne dunyahin?"

⁴ Nambung si Isa, pa'inne, "**Pahatul-hatul ka'am duk ka'am ga'i ka'akkalan.**" ⁵ Pegge' ekka iyan pitu magēnan ēnkun magpa'in we' siye ne Almasihin. Duk ekka iyan ka'akkalande. ⁶ Makakale ka'am iyan sabab magbono' dem lahat duk suwi-suwi sabab magbono' si lahat tala, saguwa' da'a ka'am tinalew. Kēmon inin subey umantag saguwa' duma'in pe inin ellew kiyamat. ⁷ Dambuwa' bangsa magbono' duk bangsa seddili, duk dambuwa' pagsultanan magbono' duk pagsultanan seddili. Niya' iyan me' unus duk me' linug si me' kalahat-lahatan si dunya. ⁸ Saguwa' kēmon inin panagna'an me' katiksa'anin hadja, kuwe' dalil dende sōng nganak duk nagna' peddi'an ne.

⁹ "Ubus siggew me' a'a du ka'am duk sōngande ka'am ilegga duk pinapatey. Kabunsihan du ka'am we' kēmon manusiya' pegge' nuhut ka'am aku. ¹⁰ Ellew iyan ekka ga'i ne nuhut aku. Pagbuddihande sawe'den duk kabunsihande sawe'den. ¹¹ Ekka iyan **a'a tekka magmā-mā nabi siye pinapitu we' Tuhanin duk ekka a'a ka'akkalande....**" ²³ "Bang niya' si ellew ī magpa'in si ka'am, 'Oy, payamanun bi, tiya' Almasihin,' atawa 'ī iye la'i,' da'a te'ed kahagadun bi. ²⁴ Pegge' si me' ellew ī, niya' iyan paguwa' me' a'a magpa'in we' Almasihin siye bu ga'i bennal. Niya' isab iyan me' a'a magpa'in we' nabi siye bu ga'i to'o. Duk magpakite siye iyan me' tanda' balakatan duk me' hinangan maka'ulali' supaya bang makajari tabo'ode pasape' bisan me' a'a tapene' Tuhanin. ²⁵ **Pakale ka'am,**" pa'in

si Isa, “**bakas ne ka'am akahanku andang sabab me' inin pādpād ga' pe umantag.**”²⁶ Hangkan hep bang pa'inde si ka'am, ‘Payamanun be, i' iye la'i si lahat makagindew-gindew,’ da'a ka'am hap pī. Bang pa'inde, ‘Payamanun be, tiya' iye patapuk tu'u,’ da'a ka'am kahagad.²⁷ Pegge' aku, Anak Manusiya'in, bang ne ku pitu, takite papitukun kuwe' lalat ninagan langitin amban silangan tudju seddepan.”

²⁹ “Manjari si me' ellew i,” pa'in si Isa, “pag ubus me' katiksa'an miya'an, ngalindem mata ellewin duk bulanin ga'i ne danta', duk me' pote'anin magkalabo'-labo' amban diyata' langit duk me' bayu'an diyata' langitin tahala' amban lugalden.³⁰ Manjari pag ubus inin, **kitede du ku, Anak Manusiya'in, pitu dem inalak. Takite me' a'ahin du sahayakun duk balakatku mahadjehin,** duk magmatey kēmon a'a amban kabangsa-bangsahan si dunyahin.³¹ Ubus niya' iyan helling kuwe' helling tabuli' pales manamal duk da'akku pitu me' mala'ikatkun nipun me' a'a tapene'kun amban ka'ampat pidjū alamin.”

(Mateo 25)³¹ Manjari pa'in si Isa, “Bang aku, Anak Manusiya'in, pitu balik magtuhut duk me' mala'ikatin kēmon, aku ne magbaya'in. Manjari ningkolo' ku si paghukuman.³² Kēmon a'a amban kabangsa-bangsahan si dunyahin pinagtipun du si harapanku duk pagsape'ku siye, kuwe' a'a magipat hayepin pagsape'ne me' bili-bilihin duk me' kambingin.³³ Me' a'a mabentelin papiku si kanawananku duk me' sinduwehin si bibanganku.³⁴ Manjari aku, magbaya'in, pa'inku iyan si me' a'a si kanawanankun, ‘Ka'am, me' ka'urungan kahāpan we' Samaku Tuhanin, pitu ka'am, patenna' tu'u si pagbaya'anku pegge' inin andang pinanyap para si ka'am kemuwe tagna' dunyahin....’⁴¹ Ubus pa'inku du iyan si me' a'a si bibangankun, ‘Ka'am, me' pagmulka'an Tuhanin, tahala' ka'am amban aku duk pī ka'am dem ebbut narka' pinanyap andang para si nakura' seyitanin duk si me' dara'akannen....’⁴⁶ **Manjari me' a'a inin pinadem narka' du duk magtiksa' siye salama-lama, saguwa' me' a'a mabentelin pinapī du si surga' duk niya' umulde salama-lama!”**

Me' bagayku, padeheng ne kite bi ellew inin. Bakas takaleta bi we' pages si Isa me' nakura' āgamahin pegge' magmā-mā siye duk pegge' tuwas diyalem ateyden. Bakas takaleta bi isab we' **akahanne andang** me' tindeggen we' niya' paturul si iye magmā-mā nabi siye, saguwa' ekka me' a'a ka'akkalande. Si katambusannen takaleta bi **magmahalayak** si Isa Panuhutanin we' dembuwa' ellew si sinōng pitu iye balik hap dunya, pitu iye amban surga' magtuhut duk mala'ikatne mabasagin. Ubus bu hukumne kēmon mangga'i mangatu kahagad si me' Aka-aka Hāp amban Tuhan sabab AlMasihin, Manimbul madusehanin.

Awe', bakas takaleta bi me' **bissā hunit** ellew inin, saguwa' **bissā hāp** isab, pegge' **bissā bennal**. Duk me' bissā inin **asal bissā hāp manamal** para si kēmon makahagad si me' bissā inin, pegge' bakas pa'in si Isa Panuhutanin, *“Kata'uhanbi du iyan bang ine mabennal amban Tuhanin. Duk mabennal inin iye mamaluwas ka'amin amban pamanyaga'an ka'amin!”* (Yahiya 8:32)

Me' bagayku, hāp isab bakas pakale ka'am ellew inin. Saguwa' pakale isab ka'am si lesson mapaturulin. Takaleta iyan sabab dembuwa' me' tindeg si Isahin pī si me' imamin supaya buddihanne si Isa duk sōnganne iye si me' mamabaya' mamapatey iyehin.....

Karayaw iledjiki'an ka'am we' Tuhanin sasangbi mikil-mikil sabab me' pina'in we' si Isa Panuhutanin, pa'inne,

“Sala' ka'am. Hangkan ka'am sala' pegge' ga'i tasabutbi tasulat dem kitabin duk ga'i isab kata'uhanbi balakat Tuhanin!” Saguwa' “mabennal inin mamaluwas ka'amin!” (Mateo 22:29; Yahiya 8:32)

Wassalam